

JAARVERSLAG

Schooljaar

2023-2024

OPDC Rotterdam
<https://www.opdcrotterdam.nl/>

 KOERSVO

 SARO

INHOUD

Inleiding	3
1 Visie OPDC Rotterdam	4
2 Werkwijze OPDC Rotterdam	5
2.1 Aanmelding en plaatsing	5
2.2 Werkwijze OPDC Rotterdam	6
3 Externe en Interne organisatie	8
3.1 Externe organisatie	8
3.2 Interne organisatie	9
4 Leerlingen	12
4.1 Instromende leerlingen en bezetting	12
4.2 Uitstromende leerlingen	14
4.3 Analyse doelen	15
5 Tevredenheidsonderzoeken	19
6 Doelstellingen Onderwijs en Ondersteuning	20
6.1 Terugblik schooljaar 2023-2024	20
6.2 Vooruitblik schooljaren 2024-2026	24
7 Financiële verantwoording	26
Bijlage1, realisatie 2023-2024	1
Bijlage2, Infographic	2

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag 2023-2024 van OPDC Rotterdam. Met het jaarverslag legt het OPDC in samenwerking met de verantwoordelijke beleidsmedewerker van Koers VO verantwoording af over de kwaliteit van het onderwijs op het OPDC aan het bestuur van Koers VO als opdrachtgever, en aan het bestuur van Samen Ambitieuw Rotterdams Onderwijs (SARO) als verantwoordelijk schoolbestuur voor de uitvoering van het onderwijsprogramma.

Het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) Rotterdam

Het OPDC richt zich op leerlingen uit het reguliere onderwijs, die tijdelijk intensieve begeleiding nodig hebben en waarbij de school handelingsverlegenheid ervaart. Deze behoefte aan begeleiding dient te gelden voor meerdere gebieden.

Op het OPDC wordt met leerlingen gewerkt aan doelen op het gebied van: planning en organisatie, werkhouding en concentratie, zelfbeheersing en emotieregulatie, omgaan met gezag en autoriteit, zelfinzicht, zelfredzaamheid en weerbaarheid en motivatie.

Het uitgangspunt, bij een plaatsing op het OPDC, is dat de leerling terug kan keren naar de school van herkomst. Een uitzondering hierop kan zijn dat de school, in overleg met de leerling en ouder(s)/opvoeder(s), al afspraken heeft gemaakt over uitstroom naar een andere reguliere school. De school van herkomst blijft, gedurende de gehele plaatsing op het OPDC, verantwoordelijk voor de leerling.

Het OPDC Rotterdam bestaat uit twee vestigingen: OPDC - Noord (1ste Pijnackerstraat 64) en OPDC - Zuid (Enk 130). Er wordt gewerkt met kleine groepen van maximaal 13 leerlingen. De opdrachtgever voor het OPDC is Koers VO. Zie voor meer gedetailleerde informatie de website www.koersvo.nl. Stichting Enver verzorgt de jeugdhulp op het OPDC in opdracht van de gemeente Rotterdam. Voor meer informatie zie www.enver.nl.

Leeswijzer

In dit jaarverslag leest u over de visie, missie en kernwaarden van OPDC Rotterdam. Deze sturen, steunen en inspireren ons bij het ontwikkelen van beleid en het uitvoeren van onze opdracht. Vervolgens komen de werkwijze en de interne en externe organisatie aan bod. In hoofdstuk zes worden de doelstellingen beschreven waar in schooljaar 2023-2024 aan is gewerkt, hoe dit is verlopen en wat dit betekent voor de doelstellingen voor schooljaar 2024-2025.

Dit jaarverslag is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen Koers VO en het OPDC Rotterdam. Het is voorgelegd aan de colleges van bestuur van Koers VO en SARO ter accordering.

“Zo lang als nodig, zo kort als mogelijk”.

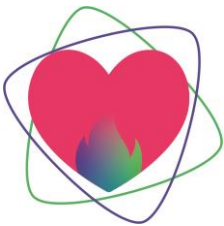
Het uitgangspunt voor de duur van het OPDC Traject

1 VISIE OPDC ROTTERDAM

Het OPDC Rotterdam biedt leerlingen nieuwe kansen door te werken aan het inzicht in mogelijkheden en het versterken van vaardigheden. Leerlingen leren vertrouwen te krijgen in hun eigen kracht; dit mag met vallen en opstaan. Op deze wijze ontwikkelen zij zich op een positieve manier op het gebied van leven, leren en werken. Het OPDC is sterk in het verbinden van de leerlingen met hun omgeving, waarbij het belang van de leerling altijd voorop staat. Wij onderscheiden ons door krachtig samenwerken. Binnen het OPDC wordt gewerkt met op maat gemaakte ondersteuning. Door het delen van nieuwe kennis, ervaringen en expertise binnen het OPDC én met onze samenwerkingspartners realiseren we het beste voor de leerling in de schoolse omgeving’.

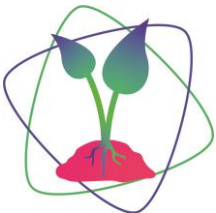
Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn richtinggevend voor hoe wij werken en hoe we ons gedragen. Zij vormen de brug tussen onze visie en de praktijk van EHZ. Onze kernwaarden zijn passie, ontwikkelen en verbinden.

Passie

De waarde passie is terug te zien in ons enthousiasme voor het werk. Wij zetten ons actief in, om vanuit een positieve insteek, samen te werken met alle betrokkenen rondom de leerling.

Ontwikkelen

Onze leerlingen en hun omgeving zijn volop in beweging en daarom blijven wij ons ontwikkelen. Dit vraagt om een onderzoekende en lerende houding zodat we op de hoogte zijn van wat er speelt én onze dienstverlening kunnen optimaliseren.

Verbinden

Werken vanuit verbinding met de omgeving helpt onze leerlingen verder. We doen dit o.a. door met alle betrokkenen open en transparant te communiceren over de wederzijdse wensen, mogelijkheden en verwachtingen. Daarnaast reflecteren we op ons handelen door actief feedback op te halen en te geven.

“Voor elk kind, elke kans”.

SARO Strategie 2024-2027

2 WERKWIJZE OPDC ROTTERDAM

2.1 Aanmelding en plaatsing

(Bron: website Koers VO)

Wanneer een leerling extra ondersteuning nodig heeft die een regulier vo-school niet kan bieden, kan de school, onder bepaalde voorwaarden, een plaatsing van de leerling op het OPDC aanvragen. De school kan hiervoor contact opnemen met de consulent van Koers VO.

Aanmeldingsproces

De Koersconsulent heeft de rol van poortwachter over plaatsing op het OPDC. De adviescommissie beoordeling toelaatbaarheid OPDC (ABT OPDC) beoordeelt de aanmelding en adviseert over plaatsing. De ABT toetst de aanvragen aan de hand van deze vragen:

- ✓ Kan de leerling binnen 13 of max 26 weken terug naar de (huidige) reguliere school?
- ✓ Heeft de school zelf e.e.a. aan extra ondersteuning ingezet?
- ✓ Is het geen VSO-leerling?
- ✓ Is de ervaring/verwachting dat de leerling leerbaar is in gedrag?
- ✓ Is er geen bekend gevaar voor het OPDC i.v.m. bijvoorbeeld wapengebruik?
- ✓ Zijn de doelen vanuit [het doelendocument](#) gekozen?

Doelgroep

De doelgroep wordt als volgt omschreven (Voorwaarden en kwaliteitskader inkoop OPDC, 2022). Leerlingen die staan ingeschreven op een reguliere vo-school, met ondersteuningsvragen op verschillende leefgebieden, bij wie het continueren van de schoolloopbaan in gevaar komt en bij wie de reguliere vo-school (tijdelijk) niet in staat is hen weer op weg te helpen. Wel is de leerling in principe in staat in een reguliere onderwijscontext een diploma te halen. Niet het onderwijsprobleem staat centraal, maar de ondersteuningsbehoefte die altijd betrekking heeft op gedrag en leren.

Daarnaast zijn in overleg tussen opdrachtgever- en nemer leerlingen plaatsbaar voor wie niet direct passend onderwijs beschikbaar is. Voorwaarde is dat zij gebaat kunnen zijn bij een kort verblijf in een bovenschoolse voorziening en in een groep kunnen functioneren.

Ten slotte zijn onder strikte voorwaarden leerlingen plaatsbaar die op de vo-school een crisissituatie hebben veroorzaakt met direct gevaar voor henzelf, docenten en/of medeleerlingen. Zij kunnen versneld worden toegelaten.

Uitgesloten van plaatsing

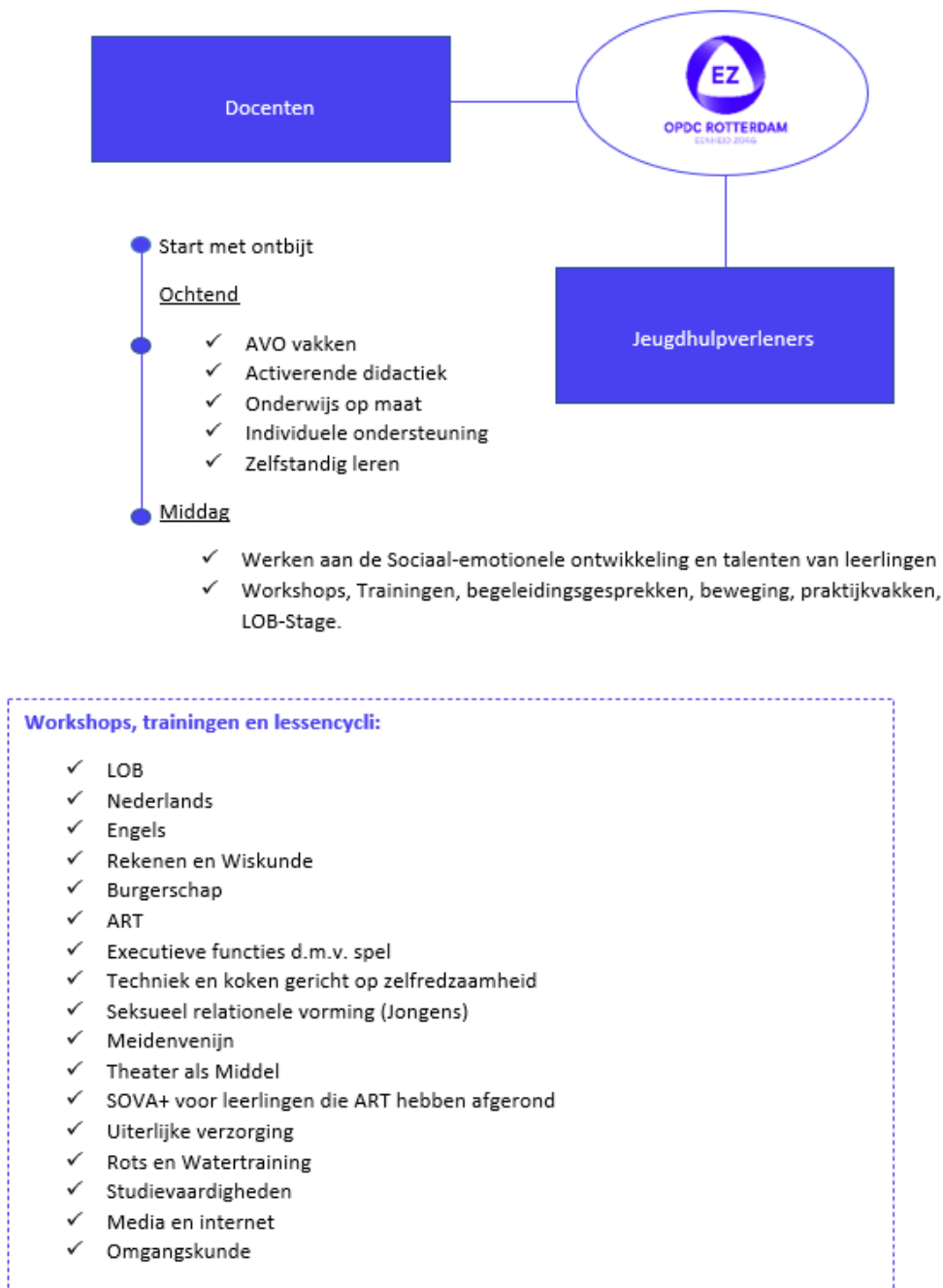
Niet plaatsbaar zijn leerlingen bij wie direct al duidelijk is dat zij in aanmerking dienen te komen voor een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor vso3 en vso4. Ook zware verslaving en psychiatrische problematiek zijn een contra-indicatie. Voor het overige is geen enkele vraag bij voorbaat uitgesloten.

2.2 Werkwijze OPDC Rotterdam

Het OPDC biedt vijf dagen per week een integraal programma van onderwijs en zorg op maat. In de ochtend werken de leerlingen aan hun eigen studieprogramma met materiaal dat door de school van herkomst wordt aangeleverd. In de middag vinden trainingen en workshops plaats.

Iedere leerling op het OPDC heeft een mentor en jeugdhulpverlener die het individuele proces vanaf de eerste schooldag begeleiden. Het OPDC is gespecialiseerd in gedragstraining en werkt na het plaatsingsgesprek met een drietal fasen waarin het werken met de PDCA-cyclus verweven zit: de observatiefase, de trainingsfase en uitstroomfase.

Figuur 1: Programma OPDC Rotterdam

Het aanbod op het OPDC is tweeledig; er is een generiek aanbod, dat voor alle leerlingen geldt en er is de mogelijkheid een deel van het programma specifiek af te stemmen op de hulpvraag van leerling/ouders en school. Elke leerling is anders en de nadruk van de plaatsing zal bij elke leerling anders liggen. Er worden daarom drie specifieke doelen uitgekozen passend bij de leerling vanuit de doelenlijst, zie hier: <https://www.opdcrotterdam.nl/media/slnn1is4/aanbod-opdc-doelenlijst.pdf>

Betrokkenen houden rekening met wat de leerling het meest belemmert in het functioneren in een schoolsituatie. Op de drie gekozen doelen krijgt de leerling extra ondersteuning, naast het reguliere aanbod dat zich op alle domeinen richt. Bij de tussenevaluatie en de eindevaluatie wordt het functioneren van de leerling algemeen beschreven. Daarnaast wordt de leerling specifiek beoordeeld op de drie afgesproken doelen. Een doel kan behaald, verbeterd of niet behaald zijn. Mocht een leerling bij de tussenevaluatie al een doel bereikt hebben, dan kan een nieuw doel gekozen worden.

Het vergroten van de school- en taakmotivatie is vaak één van de redenen waarom een leerling bij het OPDC wordt aangemeld. Het OPDC kan op individueel niveau verschillende opdrachten inzetten om een leerling meer bewustwording te laten verkrijgen over het nut van school en wat de keuzes van nu op de korte en lange termijn kunnen betekenen. Er wordt hierbij vooral ingezet op het vergroten van de autonomie. De manier van werken in de klas (zoals bij voorgaande punten omschreven) kan helpend zijn bij het vergroten van de motivatie, omdat een leerling succeservaring op kan doen. De leerling merkt namelijk dat hulp vragen en de theorie bestuderen ervoor zorgt dat de opdrachten (wel) succesvol kunnen worden gemaakt en dat dit meestal resulteert in betere cijfers. Dit bevordert het zelfvertrouwen.

Kanttekening

Motivatie is iets wat van binnenuit moet komen, omdat extrinsieke motivatie vaak maar kortdurend effect heeft. Het blijkt dan ook een zeer lastig doel om in zo'n korte periode te bereiken, zeker omdat de hersenen van leerlingen nog in ontwikkeling zijn en zij moeite hebben met vooruitdenken en goede keuzes maken voor de lange termijn.

Daarnaast speelt ook bij dit doel de beheersing van executieve functies, de belastbaarheid en de mate van ondersteuningsbehoefte die een leerling gedragsmatig nodig heeft weer een rol.

Het ontbreken van perspectief speelt ook regelmatig een rol. Dit komt voornamelijk in de tweede helft van het schooljaar voor als de leerling geen mogelijkheid meer heeft tot het overgaan naar het volgende leerjaar.

Op het OPDC wordt gewerkt met een eindverslag. In dit verslag wordt op basis van de ervaring met de leerling en het (trainings)programma dat de leerling heeft gevolgd, adviezen gegeven voor het vervolgtraject. De adviezen zijn onderverdeeld in de volgende kopjes: adviezen voor de leerling, adviezen voor school en adviezen voor ouders/verzorgers. Het OPDC verwerkt in het advies wat een leerling, school of ouder zelf kan inzetten om tot een positieve ontwikkeling te komen.

Kanttekening

Uit een gehouden enquête en schoolbezoeken komt het beeld naar voren dat de adviezen wel in het leerlingvolgsysteem worden verwerkt maar dat ze desondanks de docenten niet bereiken. We weten niet in hoeverre de adviezen die op leerling-, school-, en ouder niveau worden geschreven, bruikbaar zijn voor de drie partijen.

Het OPDC Stuurt, Steunt en inspireert

Het leidende principe van Eenheid Zorg

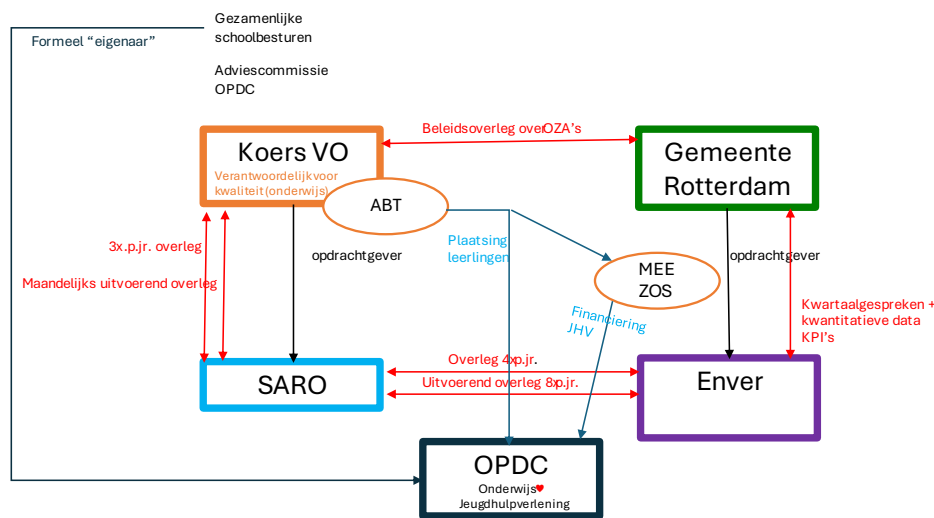
3 EXTERNE EN INTERNE ORGANISATIE

3.1 Externe organisatie

Het OPDC is een bovenschoolse onderwijsvoorziening van en voor alle vo-scholen in het werkgebied van het samenwerkingsverband Koers VO. Het OPDC maakt deel uit van de collectieve verantwoordelijkheid die de leden van het samenwerkingsverband met elkaar dragen. Zij zijn de formele eigenaren van het OPDC. Het college van bestuur van Koers VO treedt op als opdrachtgever en koopt de OPDC-plaatsen in bij het schoolbestuur SARO. De jeugdhulp binnen het OPDC wordt door Enver verzorgd in opdracht van de gemeente Rotterdam.

Figuur 2: Overzicht Partners OPDC. Geeft de relaties tussen de verschillende betrokkenen weer

Overzicht partners OPDC

Op bestuurlijk niveau vindt er twee keer per jaar overleg plaats tussen het college van bestuur van Koers VO en het college van bestuur van SARO. In deze overleggen worden in ieder geval de begroting, het jaarplan en het jaarverslag besproken. Ook is er minimaal twee keer per jaar een bestuurlijk overleg tussen Koers VO, SARO, de gemeente Rotterdam en Enver, waarin het verloop van de samenwerking centraal staat. Op beleidsmatig niveau vindt tweemaal per jaar overleg plaats tussen Koers VO, de gemeente Rotterdam en Enver over de onderwijsgerichte dagprogramma's, waaronder het OPDC. Ook vindt er op beleidsmatig niveau elke zes weken overleg plaats tussen de locatiedirecteuren van het OPDC en de beleidsmedewerker van het samenwerkingsverband. Zij bespreken ontwikkelingen binnen het OPDC die voortkomen uit het jaarplan en bewaken gezamenlijk de pdca-cyclus. Indien nodig sluiten de clusterdirecteur van SARO en de teamleider beleid & innovatie van Koers VO hierbij aan. Op uitvoerend niveau informeert het secretariaat van het ABT het OPDC schriftelijk over de verwijzing van nieuwe leerlingen en vice versa koppelt het OPDC terug als een leerling het OPDC-traject heeft afgesloten. In bijzondere gevallen stemt de coördinator advies en arrangementen van het Koersloket met de schooldirecteuren af over plaatsing van een leerling.

3.2 Interne organisatie

Medewerkers OPDC

Het OPDC richt zich op leerlingen, zodat deze kunnen werken aan het inzicht in eigen mogelijkheden en het versterken van hun vaardigheden. Dit vraagt om maatwerk in de aanpak. Werken bij het OPDC betekent dan ook investeren in de eigen ontwikkeling en die van de organisatie. We doen dit vanuit onze kernwaarden en streven ernaar om de kwaliteit van onze diensten te verhogen door een gepassioneerde benadering, voortdurende ontwikkeling op meerdere niveaus en het creëren van sterke verbindingen tussen het OPDC en de externe partners. Door onze kernwaarden te omarmen en te putten uit de uitgebreide kennis en expertise van de medewerkers, kunnen we een omgeving creëren waarin zowel medewerkers als leerlingen gedijen.

Het team van het OPDC bestaat uit onderwijzend- en onderwijsondersteunend personeel. De personele bezetting vanuit SARO op het OPDC zag er in schooljaar 2023-2024 als volgt uit:

Tabel 1: Personeelsbezetting OPDC Rotterdam

OPDC Noord	Aantal fte*	Aantal medewerkers
Management	1,14	2
Onderwijzend personeel	5,5385**	7
Onderwijsondersteunend personeel	2,8488	4
Totaal	9,5273	13
OPDC Zuid	Aantal fte*	Aantal medewerkers
Management	1,1	2
Onderwijzend personeel	5,4000**	7
Onderwijsondersteunend personeel	2,8488	4
Totaal	9,3488	13

* Netto inzet, exclusief BAPO en studie.

** Exclusief externe inzet voor TAM 0,075.

Personeelsopbouw

Het OPDC heeft de afgelopen jaren een redelijk stabiele formatie gehad met ruim twintig medewerkers in dienst van SARO. Het onderwijsondersteunend personeel bestaat uit administratieve medewerkers, onderwijsassistenten en een conciërge per locatie. Het docententeam bestaat uit veertien docenten, gelijk verdeeld over de beide vestigingen. Het managementteam bestaat uit twee schooldirecteuren en een clusterdirecteur. De verhouding van het aantal mannelijk en vrouwelijke medewerkers is niet in balans. De ambitie is om meer mannelijke medewerkers aan te trekken.

Professionalisering

Professionalisering op het OPDC betreft activiteiten die gericht zijn op het behouden en vergroten van de kwaliteit van de vakbekwaamheid van de medewerkers, in het voorzien van de ondersteuningsbehoefte van de kinderen en van de scholen van herkomst. Dit betekent dat het gehele team van het OPDC niet alleen competent is op het primaire proces (onderwijs en begeleiding) maar ook kan aansluiten bij de leidende principes van het samenwerkingsverband (verantwoordelijkheid nemen, open en transparant in contact en denken in mogelijkheden).

Om de kwaliteit te kunnen behalen en in de behoefte van de medewerkers te kunnen voorzien, werken we met vaste thema's. Deze zijn vastgelegd in het OPDC Rotterdam scholingsplan. Scholingsplan komt structureel aan bod tijdens studiemiddagen die worden georganiseerd per locatie of OPDC-breed. Ze worden ook regelmatig op de agenda van overlegmomenten geplaatst.

Dit zijn de volgende:

- Differentiëren in de pedagogische en didactische aanpak
- Het (verder) ontwikkelen van het onderwijsprogramma's
- Groepsdynamica
- Traumasensitief Onderwijs
- Verslaglegging

In schooljaar 2023-2024 waren daarnaast de begeleiding van HB-leerlingen en de certificering voor ART thema's.

Van en met elkaar leren

Naast de bekwaamheden tot het geven van goed onderwijs, zoals de vakinhoudelijke- de vakdidactische en pedagogische bekwaamheid, heeft het OPDC Rotterdam samen met de docenten de volgende acht indicatoren vastgesteld voor het verzorgen van goed onderwijs en begeleiding. De acht indicatoren zijn:

1. Klassenmanagement
2. Consistente lesopbouw
3. Interactief werken aan leerstof-overdracht
4. Effectieve feedback op het leerproces
5. Differentiatie
6. Pedagogisch handelen
7. De leraar als coach
8. Effectieve feedback op het gedragsdoel

Deze indicatoren vormen de basis voor de lesobservaties en collegiale consultatie in de Digitale Observaties Tool (DOT) van eLoo. De DOT is een applicatie voor leerlingen, collega-docenten en leidinggevendenden om docenten feedback te geven op hun (ervaren) functioneren in de klas op basis van acht indicatoren. Deze is gevalideerd en gemaakt op basis van het Waarderingskader van de onderwijsinspectie. De zevende en de achtste indicator "De leraar als coach" en "Effectieve feedback op het gedragsdoel" is in overleg met eLoo en Onderwijs, Kwaliteit en Innovatie van SARO, specifiek voor de OPDC docenten toegevoegd.

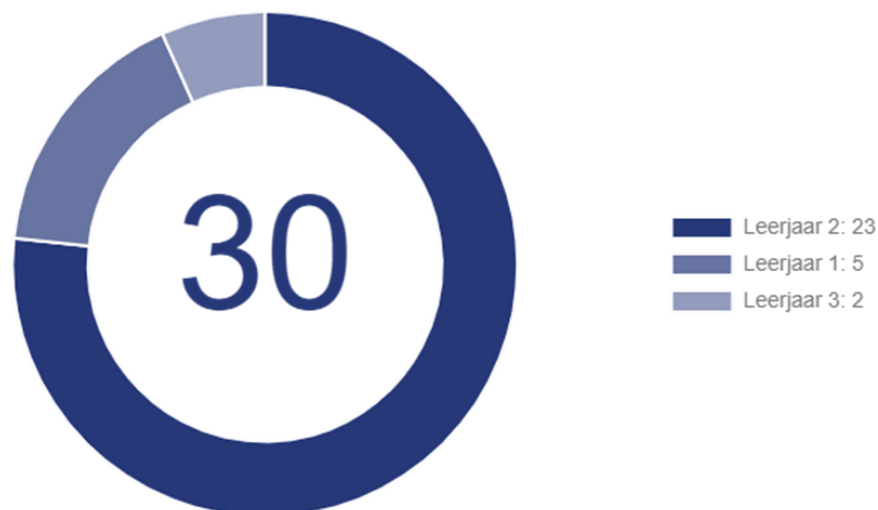
Het uitgangspunt voor de lesbezoeken is dat de docenten jaarlijks minimaal op drie momenten bij een collega observeren en driemaal zelf worden geobserveerd. Daarnaast hebben de teams regelmatig intervisiebijeenkomsten. Deze worden verzorgd door collega's die hiervoor opleiding een hebben gevolgd.

Wij zijn blij dat de observatiemodule door alle docenten als kompas gebruikt wordt. Het feit dat de docenten jaarlijks werken aan de ontwikkeling van hun didactiek en feedback gebruiken als leidraad, maakt ons erg trots.

Een dertigtal observaties zijn voor het schooljaar 2023-2024 door tien medewerkers uitgevoerd. De analysemodule van eLoo brengt de data bij elkaar. Omdat wij het belangrijk vinden dat iedereen op een laagdrempelige manier met data-analyse moet kunnen werken, worden er in de analysemodule standaard rapportages gemaakt. Hierdoor kunnen we de kwaliteit van het onderwijsprogramma meten.

Een docent noteert m.b.v. een gevalideerde vragenlijst (indicatoren) op een **vierpuntschaal** wat er in de les gebeurt.

Figuur 3: Aantal uitgevoerde observaties

Ontwikkeling

De docenten van het OPDC Rotterdam scoren op de acht indicatoren rond een vier (op een puntenschaal van 1 tot 4). De scores van de aandachtspunten (zie tabel 2) zijn tussen 3.6 en 3.7. Het voordeel van werken met de DOT is dat het programma aan de hand van de observaties een analyse maakt. De volgende sterke en aandachtspunten zijn hieruit naar voren gekomen voor het schooljaar 2024-2025.

Tabel 2: Sterke- en aandachtspunten vanuit de DOT

Sterke punten	Aandachtspunten
<p>Het taalgebruik van de leraar sluit aan bij de leerlingen.</p> <p>De gekozen lesactiviteiten volgen elkaar logisch op.</p> <p>De leraar deelt zijn deskundigheid in de interactie met de leerlingen.</p>	<p>Bij vragen van de leerling wordt deze uitgedaagd zelf strategieën toe te passen om tot antwoord te komen.</p> <p>De leraar komt (op het einde van de les) terug op de specifieke leerdoelen van de les.</p> <p>De leraar controleert actief of de leerlingen de Uitleg hebben begrepen.</p>

'Het contact tussen OPDC en school is goed, snel en gericht op de positieve ontwikkeling van de leerling'.

Uitspraak van een ondersteuningcoördinator uit het tevredenheidsonderzoek

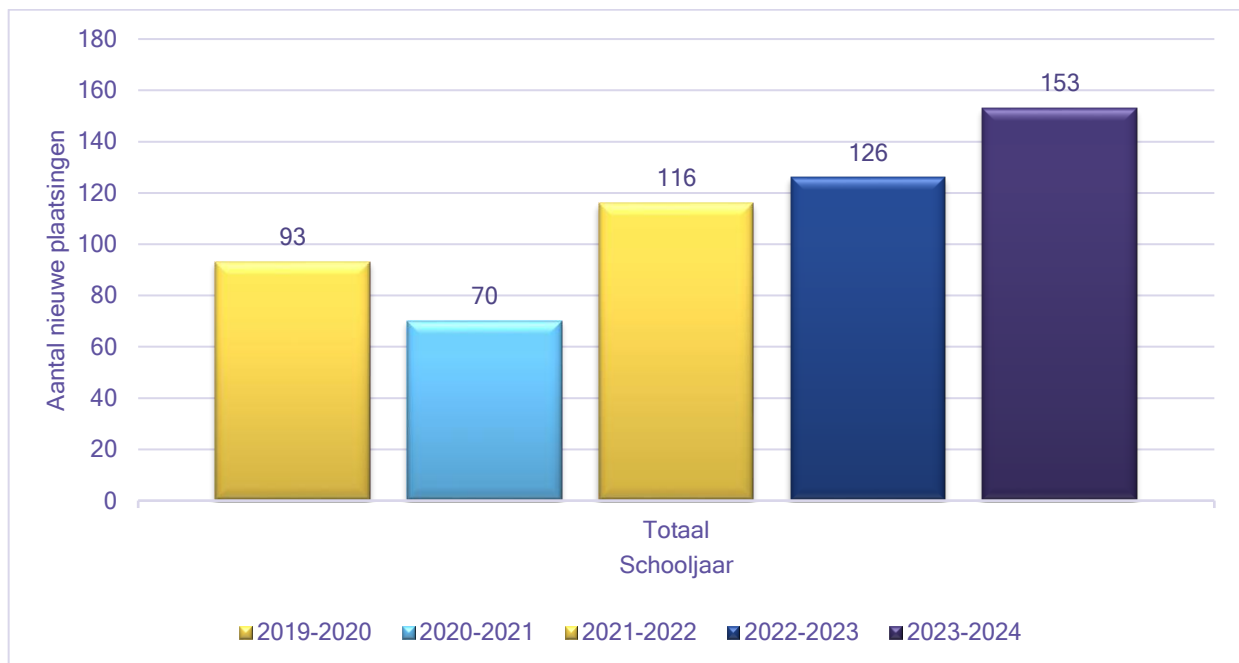
4 LEERLINGEN

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de in- en uitstroom op het OPDC en de doelen die door de leerlingen gesteld en behaald zijn.

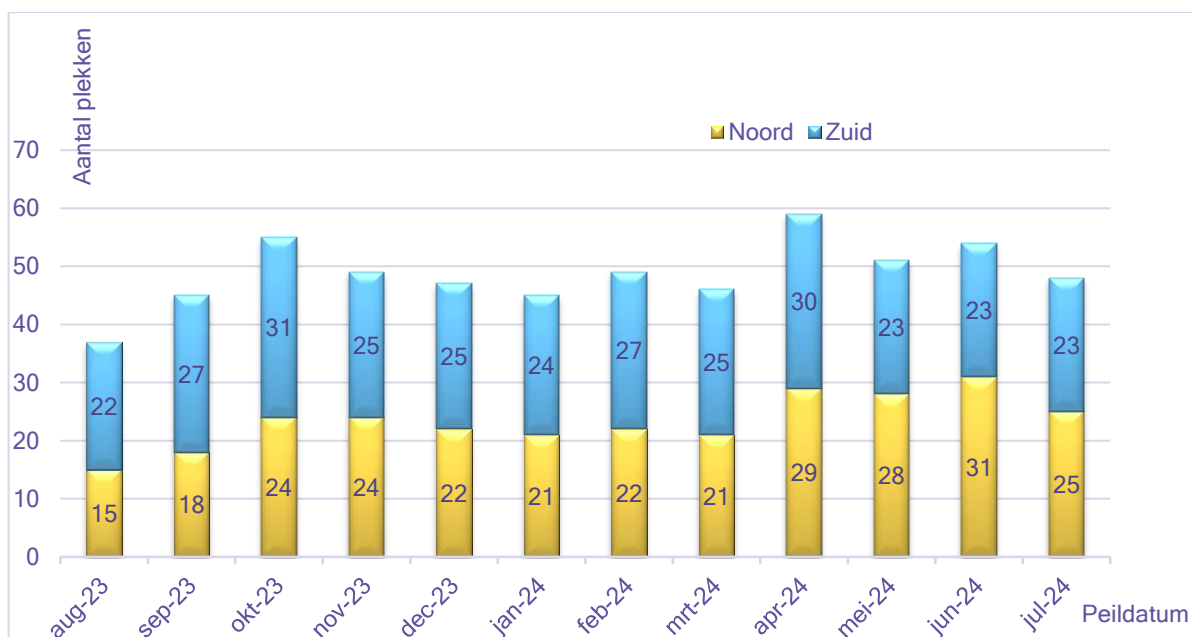
4.1 Instromende leerlingen en bezetting

In schooljaar 2023-2024 zijn er 153 leerlingen gestart. Daarnaast hebben er nog 37 jongeren in 2023-2024 op het OPDC gezeten die daar in het voorgaande schooljaar gestart waren. Figuur 4 laat de ontwikkeling in het aantal nieuwe plaatsingen in de afgelopen vijf schooljaren zien. Het aantal ingestroomde leerlingen is aanzienlijk toegenomen sinds de coronajaren. Gedurende het jaar fluctueert de bezetting met in oktober 2023 en april 2024 een piekmoment (figuur 5). Op die momenten ligt de bezettingsgraad rond de 70% (figuur 6). Ten aanzien van de jaarbezetting is afgesproken dat er 176 leerlingen in een schooljaar een traject volgen (80 x factor 2,2). Het totaal aantal leerlingen dat in schooljaar 2023-2024 een traject (deels) gevolgd heeft komt uit op 190. Daarmee is de afgesproken jaarbezetting gerealiseerd.

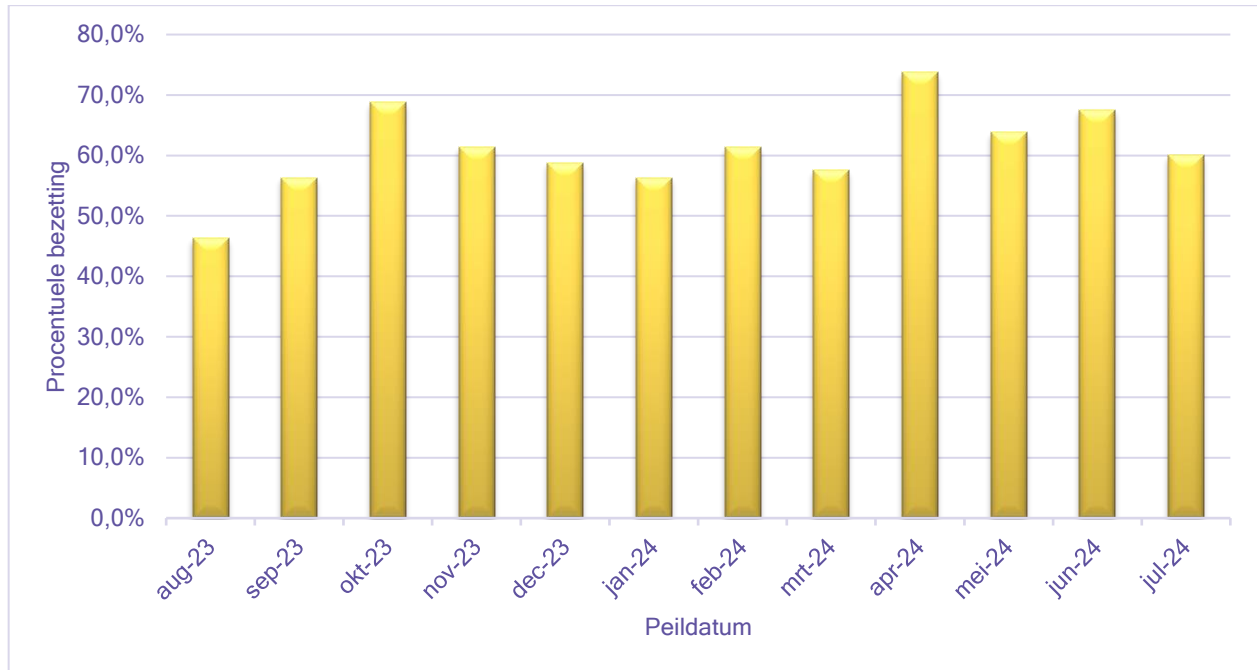
Figuur 4: Aantal nieuwe plaatsingen per schooljaar

Figuur 5: Aantal gebruikte plekken OPDC op 1^e dag van de maand

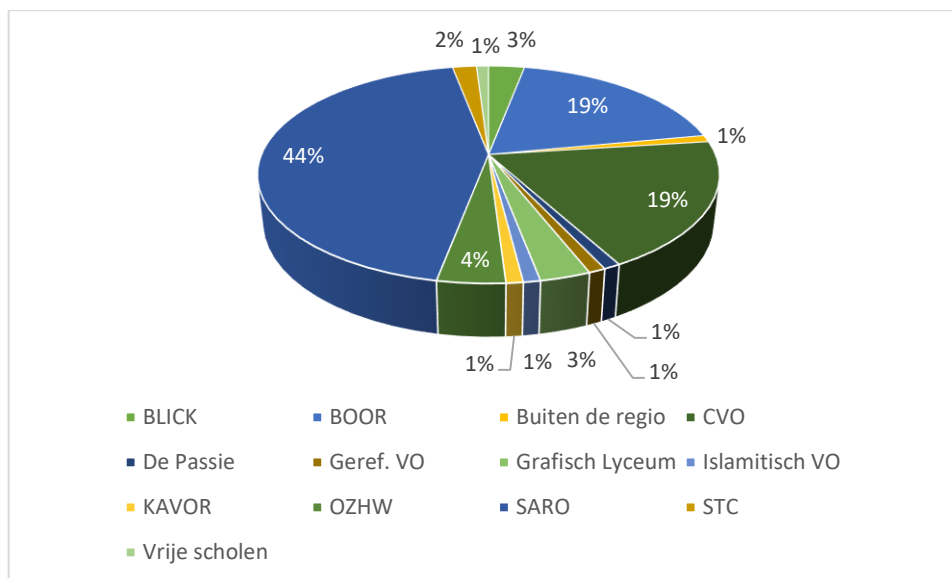

Figuur 6: Procentuele bezetting OPDC op 1e dag van de maand

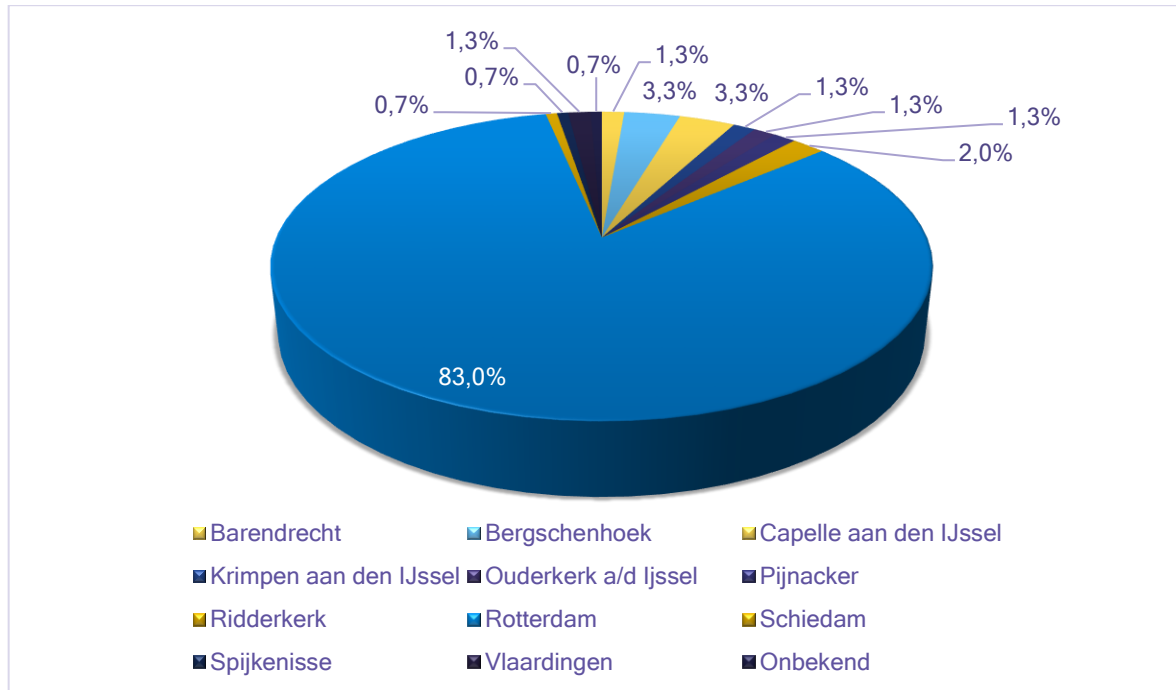
Figuur 7 geeft weer van welke besturen de leerlingen, die in schooljaar 2023-2024 zijn ingestroomd, afkomstig zijn. Net als in voorgaande jaren blijft het gebruik van het OPDC door andere schoolbesturen achter ten opzichte van SARO. Gedurende het afgelopen schooljaar is gewerkt aan een hernieuwde kennismaking van ondersteuningscoördinatoren met het OPDC. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de beeldvorming over het OPDC, dat komend schooljaar een vervolg krijgt. Een mogelijke verklaring voor het achterblijven van aanmeldingen vanuit andere besturen dan SARO, zou de voorfinanciering kunnen zijn. SARO-scholen reserveren namelijk een bedrag voor OPDC-plaatsingen in hun begroting.

Figuur 7: Verdeling aantal plaatsingen per schoolbestuur

Zoals blijkt uit figuur 8 is 83% van de leerlingen op het OPDC woonachtig in de stad Rotterdam. Dit is gezien de locatie van beide vestigingen niet onverwacht. Net als in voorgaande jaren worden er ook door jongeren woonachtig buiten onze regio (bv Schiedam) gebruik gemaakt van het OPDC. Dit is bijvoorbeeld mogelijk omdat de jongere ingeschreven is op een school die fysiek binnen de regio van Koers VO valt, terwijl hij woonachtig is buiten de regio van het samenwerkingsverband. Kijkend naar herkomst van de afgelopen 5 jaar zijn er geen grote fluctuaties zichtbaar. Het aandeel leerlingen woonachtig in Rotterdam varieerde tussen 75% - 88%.

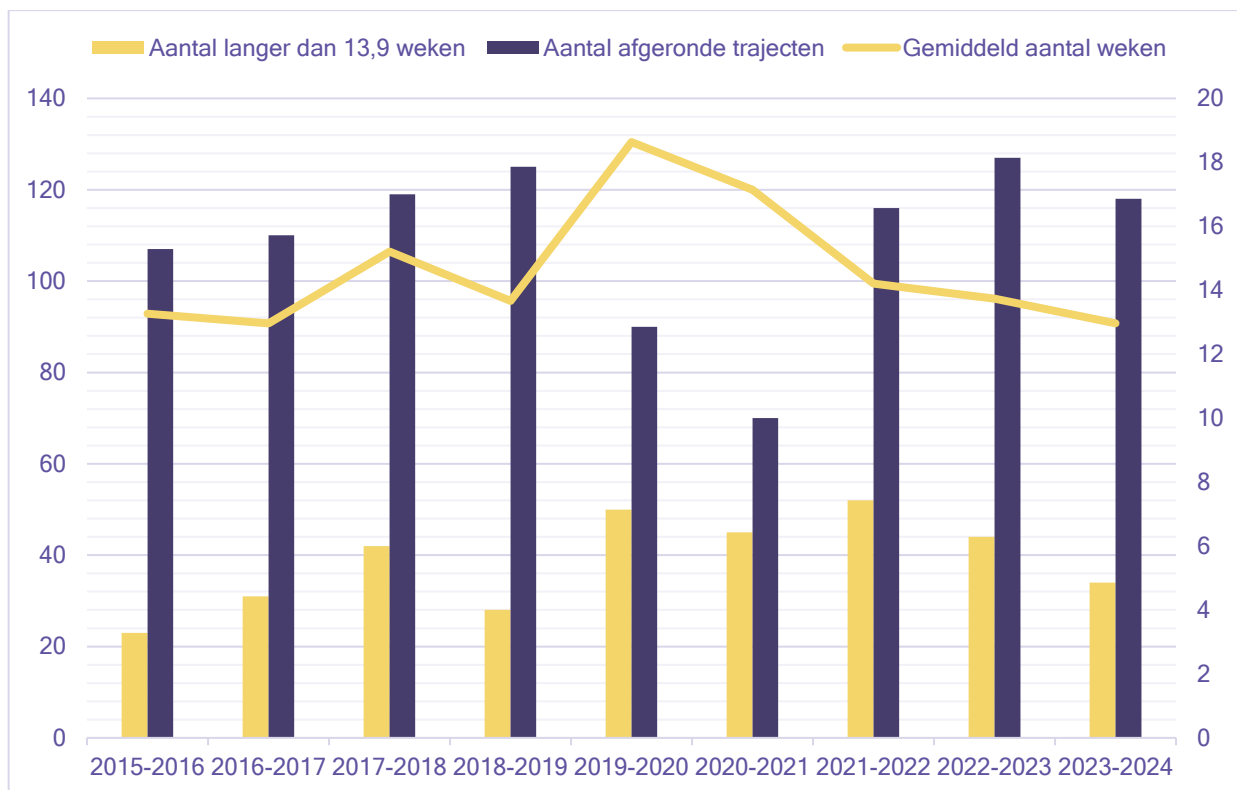
Figuur 8: Woonplaats OPDC-leerlingen

4.2 Uitstromende leerlingen

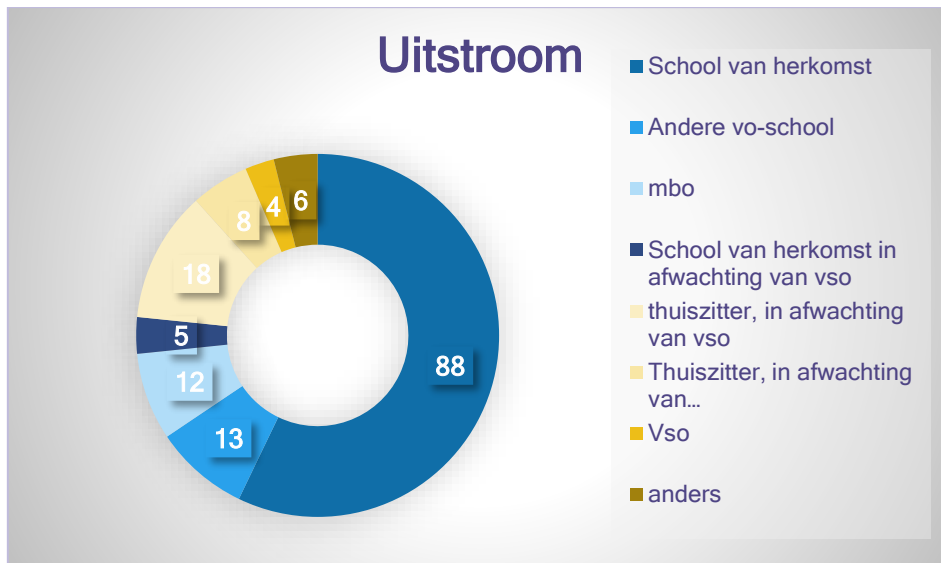
In schooljaar 2023-2024 zijn er 154 leerlingen uitgestroomd. De gemiddelde verblijfsduur lag net als vorig schooljaar rond de 13 weken. Het aantal afgeronde trajecten langer dan 13 weken neemt procentueel af ten opzichte van de corona-jaren (2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022), zie figuur 9.

Figuur 9: Gemiddelde verblijfsduur

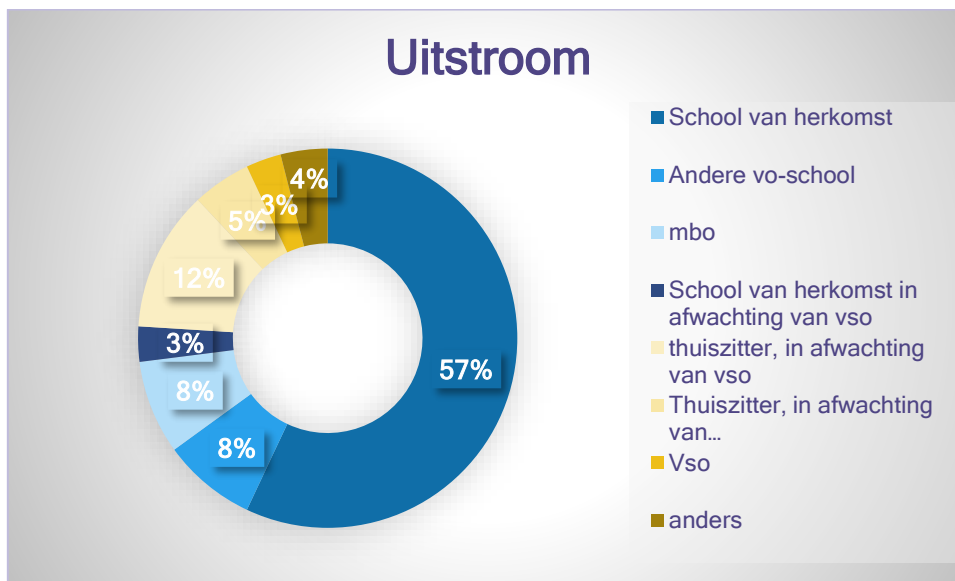

Figuur 10 laat zien waar de leerlingen naar zijn uitgestroomd. Doordat de uitstroomcategorieën zijn aangepast kunnen de gegevens van schooljaar 2023-2024 niet vergeleken worden met die van voorgaande schooljaren.

Figuur 10: Uitstroom OPDC – deelnemers

Figuur 11: Uitstroom OPDC in Percentages

4.3 Analyse doelen

Het aanbod op het OPDC is tweeledig; er is een generiek aanbod, dat voor alle leerlingen geldt en er is de mogelijkheid een deel van het programma specifiek af te stemmen op de hulpvraag van leerling/ouders en school. Binnen het OPDC wordt door de structuur en het aanbod met alle leerlingen gewerkt binnen de volgende domeinen:

1. Planning & organisatie
2. Werkhouding & concentratie
3. Zelfbeheersing & emotieregulatie
4. Omgaan met gezag & autoriteit
5. Zelfinzicht
6. Zelfredzaamheid & Weerbaarheid
7. Motivatie.

Elke leerling is anders en de nadruk van de plaatsing zal bij elke leerling anders liggen. Er worden daarom drie specifieke doelen uitgekozen passend bij de leerling. Op de drie gekozen doelen zal de leerling extra ondersteuning krijgen, naast het reguliere aanbod dat zich op alle domeinen richt.

De wens is om inzicht te krijgen in de doelen van onze leerlingen. Met meer zicht op de doelen die worden gekozen en de mate waarin de leerlingen deze behalen, kan het OPDC-programma verder worden ontwikkeld.

Voor dit jaarverslag is voor het eerst een analyse gemaakt van de gestelde doelen en de mate van het behalen, deels behalen en niet behalen van de doelen.

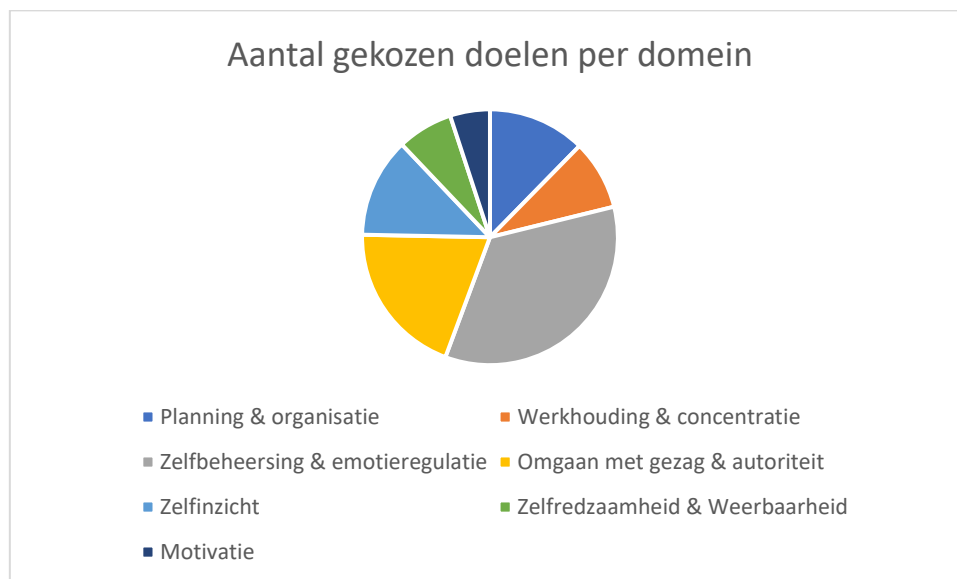
Keuze doelen

In tabel 3 en figuur 12 worden de gekozen doelen weergegeven. Wat hierin opvalt is dat deze met name liggen op het domein 'zelfbeheersing en emotieregulatie'. Daarna volgt het domein 'omgaan met gezag en autoriteit'. Deze cijfers stemmen overeen met de analyse die is gemaakt van de aanmeldingsgronden voor het OPDC. Daarvoor zijn 88 dossiers bekeken van aanmeldingen tussen 2022 en 2023. Uit deze dossiers komt namelijk naar voren dat de meest voorkomende reden van aanmelding oppositioneel-opstandig gedrag is, wat in 43 van de 88 dossiers wordt aangetoond.

Tabel 3: Aantal gekozen doelen per domein

Totaal OPDC Noord en Zuid	
Domein	Aantal gekozen doelen
Planning & organisatie	49
Werkhouding & concentratie	35
Zelfbeheersing & emotieregulatie	137
Omgaan met gezag & autoriteit	78
Zelfinzicht	50
Zelfredzaamheid & Weerbaarheid	28
Motivatie	20
Totaal	397

Figuur 12: Aantal gekozen doelen per domein

Mate van behalen doelen

Voor het verslag van de tussen- en de eindevaluatie wordt met de leerling het behalen van de doelen geëvalueerd. Hiervoor kan worden gekozen uit: doel behaald, doel deels behaald en doel niet behaald. In de tabellen en grafieken op de volgende pagina zijn de resultaten uit de eind- en tussenevaluatieverslagen verwerkt.

Wat opvalt is dat bij de domeinen waarop het doel volledig wordt behaald 'Zelfbeheersing & emotieregulatie' het hoogst scoort met 16%. Dit is ook het domein waarop de meeste doelen zijn gekozen. Dit zou erop kunnen wijzen dat de ervaring in het werken aan dit doel met leerlingen zijn vruchten afwerpt. Op het domein 'Motivatie' valt de score met 5% het laagst uit. Dit bevestigt het vermoeden dat het versterken van motivatie een lastig punt is om met de leerlingen aan te werken, zie hoofdstuk 2.

Bij de doelen deels behaald vallen met name 'Werkhouding & concentratie' en 'Omgaan met gezag & autoriteit' positief op, met respectievelijk 60% en 64%. De scores op het domein 'Planning & organisatie' vallen het laagst uit met 39%.

Bij de doelen die niet zijn behaald valt 'Planning & organisatie' eveneens op met een hoge score van 49%, net als het domein 'Motivatie' met 50%. Het doel met de laagste score op niet behaald, hetgeen in deze positief is, betreft 'Omgaan met gezag & autoriteit' met een score van 26%.

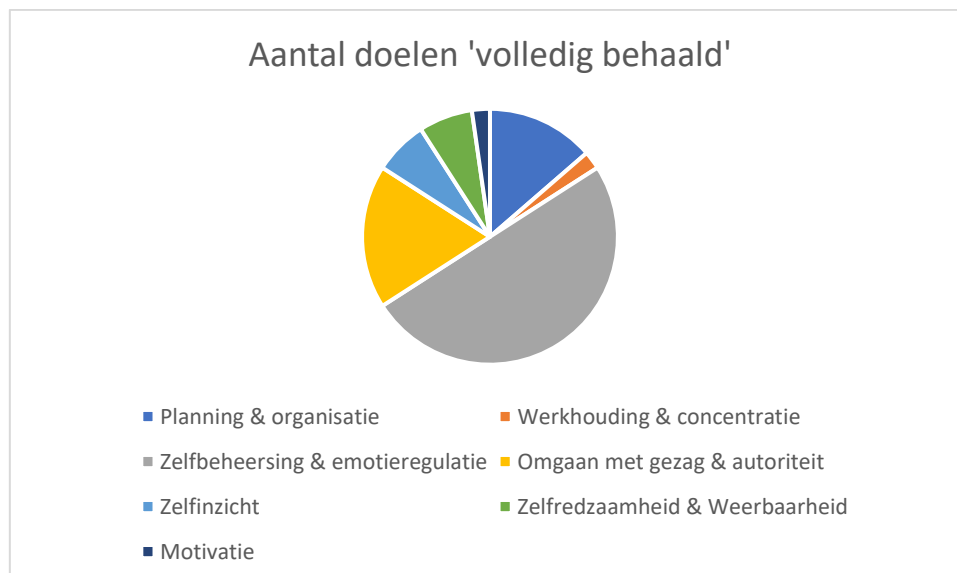
Tabel 4: Mate van het behalen van de doelen

Totaal OPDC Noord en Zuid				
Domein	Aantal gekozen doelen	Aantal doelen 'volledig behaald'	Aantal doelen 'deels behaald'	Aantal doelen 'niet behaald'
Planning & organisatie	49	6	19	24
Werkhouding & concentratie	35	1	21	13
Zelfbeheersing & emotieregulatie	137	22	73	42
Omgaan met gezag & autoriteit	78	8	50	20
Zelfinzicht	50	3	28	19
Zelfredzaamheid & Weerbaarheid	28	3	12	13
Motivatie	20	1	9	10
Totaal	397	44	212	141

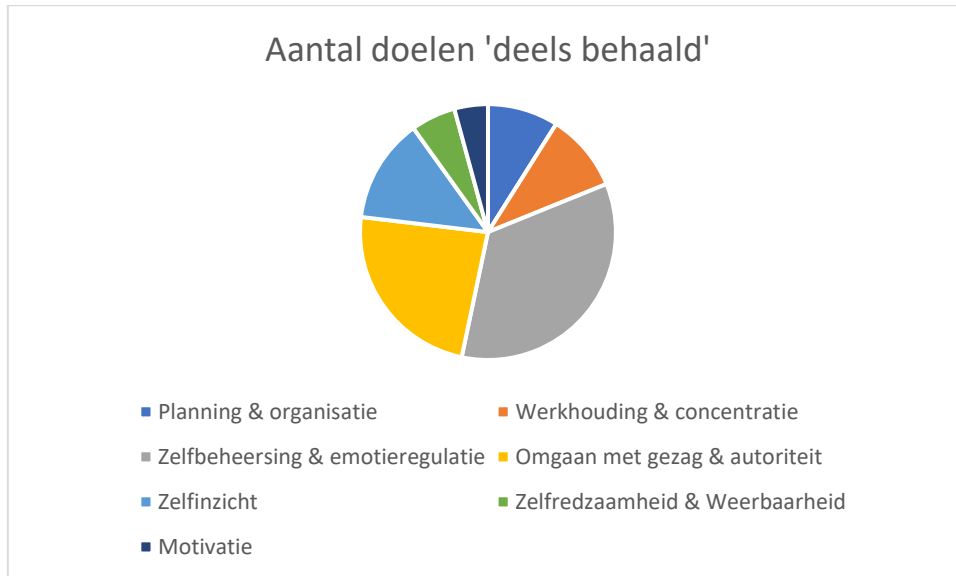
Tabel 5: Percentages behaalde doelen

Totaal OPDC Noord en Zuid				
Domein	Percentage gekozen doelen	Percentage 'volledig behaald'	Percentage 'deels behaald'	Percentage 'niet behaald'
Planning & organisatie	12%	12%	39%	49%
Werkhouding & concentratie	9%	3%	60%	37%
Zelfbeheersing & emotieregulatie	35%	16%	53%	31%
Omgaan met gezag & autoriteit	20%	10%	64%	26%
Zelfinzicht	13%	6%	56%	38%
Zelfredzaamheid & Weerbaarheid	7%	11%	43%	46%
Motivatie	5%	5%	45%	50%

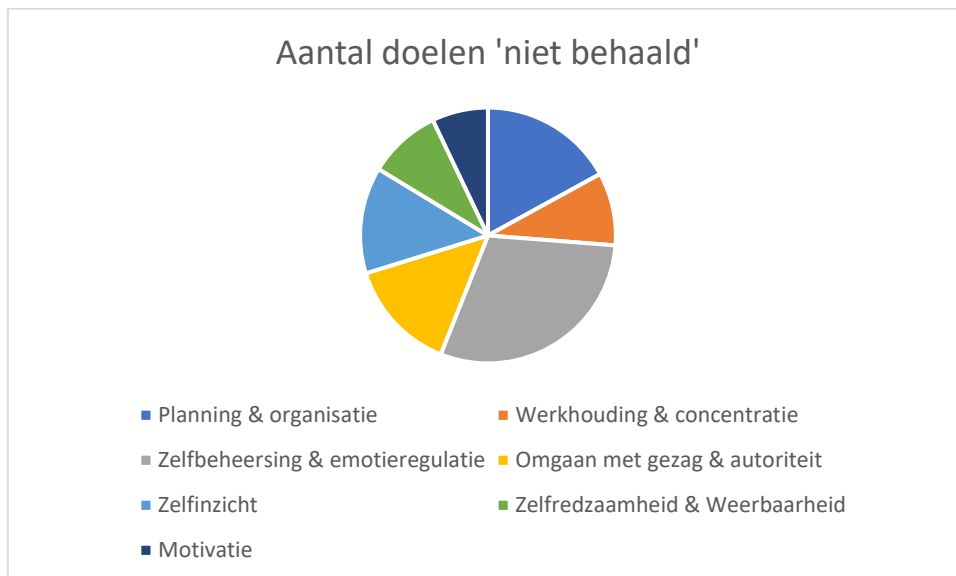
Figuur 13: Percentages doelen volledig behaald

Figuur 14: Percentages doelen deels behaald

Figuur 15: Percentages doelen niet behaald

'Ik heb een fijne tijd gehad op het OPDC'.

Uitspraak van een leerling uit het tevredenheidsonderzoek.

5 TEVREDENHEIDSONDERZOEKEN

Aan het einde van een verblijf wordt door leerlingen, ouders en school standaard een tevredenheidsvragenlijst over de ervaren kwaliteit van het onderwijs en de jeugdhulpwerkers op het OPDC ingevuld. In 2023-2024 schooljaar stroomden van zowel OPDC Noord, als van OPDC Zuid, 79 leerlingen uit. We streven naar een respons van 70% of hoger. Deze norm is helaas bij beide locaties niet behaald. We werken aan het behalen van de 70% respons door de betrokkenen gelegenheid te geven de vragenlijst in te vullen, op het OPDC of daarbuiten. Hier wordt helaas niet altijd gebruik van gemaakt. Dit neemt niet weg dat we, indachtig deze nuancering, met de ingevulde vragenlijsten een beeld van de tevredenheid kunnen vormen.

Tabel 6: Aantal terugontvangen vragenlijsten en percentage totaal OPDC Rotterdam

Vragenlijst	Percentage	Aantal
Leerling	57%	90
Ouder	58%	91
School	49%	77

Algehele tevredenheid

Zowel leerlingen, ouders als contactpersonen van de scholen zijn in totaal gemiddeld genomen meer dan voldoende tevreden over het OPDC, met een score van een gemiddeld cijfer van een 8,4 door ouders, door leerlingen een 7,8 en een 8,2 door de scholen. Per locatie zijn er minimale verschillen te zien. Vorig schooljaar beoordeelden leerlingen dit in totaal gemiddeld ook met een 8,2 ouders met een 8,7 en de scholen met een 8,3.

Tabel 7: Het gemiddelde rapportcijfer algehele tevredenheid

Subgroep	Gemiddelde cijfer	Locatie Noord	Locatie Zuid
Leerling	7,8	8,0	7,6
Ouder	8,4	8,6	8,1
School	8,2	8,1	8,4

Zelfstandig verder kunnen na het OPDC

Zelfstandigheid na het OPDC wordt grotendeels positief beoordeeld. Dit is een mooi resultaat, als belangrijk doel van het OPDC. Het kan aanvullend interessant zijn om in de toekomst ook te onderzoeken wat de scholen zien m.b.t. zelfstandigheid bij de leerlingen na terugkeer van het OPDC.

Stellingen

De schaal bij de stellingen zijn 'helemaal niet mee eens', 'niet mee eens', 'mee eens', 'helemaal eens' en 'geen keuze'. De stellingen zijn positief geformuleerd en een keuze voor mee eens en helemaal mee eens, betekent een voldoende/goede beoordeling. Zowel leerlingen, ouders als medewerkers van scholen scoren gemiddeld meer dan voldoende op de stellingen. De stellingen met de hoogste score 'helemaal mee eens' betreffen de kwaliteit van de adviezen, de trainingen en het nakomen van afspraken.

Open vragen

De open vragen worden veelal met positieve feedback beantwoord. Ook waar er specifiek om tips/verbeterpunten wordt gevraagd (in een vorm als: 'Ga zo door'). Bruikbare tips van de leerlingen liggen op het gebied van de activiteiten, van ouders op het gebied van de communicatie en van school betreffen de tips de werkwijze voor het aanleveren van het schoolwerk.

'Het OPDC doet goed werk'

Uitspraak van een ouder uit het tevredenheidsonderzoek

6 DOELSTELLINGEN ONDERWIJS EN ONDERSTEUNING

OPDC Rotterdam werkt planmatig om de kwaliteit te borgen en monitort de verbetering daarvan. Met behulp van de SWOT-methodiek worden jaarlijks sterke kanten en verbeterpunten van het onderwijsaanbod en -ondersteuning op het OPDC geïnventariseerd. Het kwaliteitskader inkoop lesplaatsen OPDC en de resultaten van het inspectiebezoek van november 2022 zijn hierbij richtinggevend. Daarnaast worden resultaten uit de tevredenheidsmetingen en input uit de gesprekken met het team benut. Deze analyse resulteert in een activiteitenplan per schooljaar.

In dit hoofdstuk wordt gereflecteerd op de ontwikkelingen binnen het OPDC Rotterdam in schooljaar 2023-2024 en wordt vooruitgekeken naar ontwikkelpunten voor schooljaar 2024-2025.

6.1 Terugblik schooljaar 2023-2024

OPDC Rotterdam kent een aantal sterke kanten maar ook een aantal zaken die aandacht vragen. In de onderstaande tabel worden zij in kaart gebracht.

Tabel 8: Sterke- en aandachtspunten OPDC Rotterdam

Sterke punten OPDC Rotterdam	Verbeter punten OPDC Rotterdam
<ul style="list-style-type: none"> • Sterk onderwijsconcept • Een kwalitatief goed pedagogisch didactisch klimaat plan • De scores op de tevredenheidsmeting ouder, kind en scholen 	<ul style="list-style-type: none"> • Waarborgen kwaliteit van het onderwijs door conclusies te trekken over de gerealiseerde onderwijskwaliteit • Vervolgsucces van de leerlingen na het OPDC* • Onderwijskundige ontwikkeling van de leerlingen op het OPDC*
Aandachtspunten	Handhaven
<ul style="list-style-type: none"> • Bezetting OPDC • Beeldvorming • Partnerschap met ouders kan verder versterkt worden • Groepsdynamica • De samenwerking tussen de aanleverende scholen en het OPDC* • Monitoring van de veiligheidsbeleving gericht op preventie • Samenwerking SARO en Enver 	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsontwikkeling van de leerlingen op het OPDC* • Kwaliteit van de docenten op het OPDC*

* dit betreffen de 5 kwaliteitscriteria van het OPDC uit het kwaliteitskader inkoop lesplaatsen OPDC.

Sterke punten

OPDC Rotterdam heeft een sterk onderwijs- en begeleidingsconcept. Ouders, leerlingen en scholen zijn zeer tevreden. Zie hiervoor hoofdstuk 5 Tevredenheidsonderzoeken.

Het OPDC streeft ernaar om leerlingen een programma op maat te bieden, zodat een leerling de ondersteuning krijgt die hij/zij nodig heeft. Dit gebeurt door middel van trainingen en individuele gesprekken waarna de leerling voldoende "schoolse" vaardigheden heeft om zijn schoolloopbaan te continueren binnen het regulier voortgezet onderwijs.

Binnen het pedagogisch klimaat en rekening houdend met het groepsbelang, lukt het bieden van een programma op maat niet altijd. Het OPDC onderzoekt op deze momenten samen met ouders, leerling en school hoe het OPDC-programma nog passend kan zijn. Daarnaast wordt gezocht naar een geschikte vervolgplek, anders dan de school van herkomst. Bij het zoeken naar deze vervolgplek staat centraal dat een leerling de ondersteuning krijgt die nodig is om tot een positieve ontwikkeling te komen.

Handhaven

Gedragsontwikkeling van de leerling op het OPDC

Uitgangspunt is dat gedrag niet los gezien kan worden van de sociaal emotionele ontwikkeling en sociaal maatschappelijke competenties van de leerling.

We stelden ons de volgende vraag, hoe meten we wat het OPDC heeft bijgedragen aan de sociaal emotionele ontwikkeling, de context van een leerling en de sociaal maatschappelijke competenties van de leerling?

Is dit wel meetbaar? We vragen ons af of dit wel in beeld te brengen is omdat de context van het OPDC een andere is dan de context van de school. Tegelijkertijd is het gedrag met onderliggende problematiek juist de reden dat een leerling op het OPDC-onderwijs volgt.

Welke informatie verzamelen we, hoe vaak en wanneer wordt hierover gerapporteerd?

Het OPP en de doelen die daarin worden omschreven zijn het vertrekpunt voor het OPDC. Met de betrokkenen worden drie hoofddoelen vastgesteld waar de leerling op het OPDC mee aan de slag gaat. In de observatieperiode wordt er gericht op de doelen van de leerling geobserveerd, waarna vervolgens met de gegevens vanuit de observatieperiode een training op maat in de trainingsperiode volgt. Er wordt zowel individueel als in groepsverband gewerkt aan de doelen. Denk hierbij aan trainingsmiddelen die vanuit Enver worden ingezet, het werken met het doelenbord, de dagelijkse evaluaties, feedback n.a.v. lessen en de sturing die vanuit medewerkers wordt gegeven aan de leerling gericht op de doelen.

Kanttekening: de manier van trainen is te weinig zichtbaar in de verslaglegging. Standaard inzet van trainingen als ART wordt genoemd maar de individuele op maat gerichte aanpak ontbreekt vaak. Deze individuele begeleiding en training valt onder de verantwoordelijkheid van Enver. Voor dit jaarverslag is voor het eerst een analyse gemaakt van de gestelde doelen en de mate van het behalen en niet behalen van de doelen (zie hoofdstuk 4).

Kwaliteit van de docenten OPDC

Kwaliteit is geen statisch gegeven maar een proces dat voortdurend ontwikkeling en ondersteuning behoeft. Alle medewerkers richten zich voor de leerlingen op het werken aan inzicht in hun mogelijkheden en het versterken van hun vaardigheden. Werken als docent op het OPDC (SARO) betekent investeren in je eigen ontwikkeling. Voortdurend leren en ontwikkelen staat hoog in het vaandel. Medewerkers leren van en met elkaar zodat het functioneren in de individuele medewerker en het team op een hoger niveau bereikt. Hiervoor wordt onder andere gewerkt met de DOT (Digitaal Observation Tool) zie hoofdstuk 3.

Verbeterpunten

Waarborgen kwaliteit van het onderwijs door conclusies te trekken over de gerealiseerde onderwijskwaliteit

In het kwaliteitskader zijn door SARO en Koers VO kwaliteitsafspraken vastgesteld. Aan de hand van deze kwaliteitsafspraken wordt jaarlijks verslag gedaan over de opbrengsten door het OPDC aan Koers VO. Van een aantal kwaliteitsafspraken was echter nog niet concreet gemaakt hoe deze gemeten konden worden. In het schooljaar 2023-2024 is gewerkt aan een verdere operationalisering van de kwaliteitsafspraken zoals hierboven bij gedragsontwikkeling is toegelicht.

De vijf kwaliteitscriteria zijn de onderstaande:

1. De onderwijskundige ontwikkeling van de leerlingen op het OPDC.
2. De gedragsontwikkeling van de leerlingen op het OPDC.
3. Het vervolgsucces van de leerlingen na het OPDC.
4. De kwaliteit van de docenten op het OPDC.
5. De samenwerking tussen de aanleverende scholen en het OPDC.

Vervolgsucces van de leerlingen na het OPDC

We weten niet hoe een leerling, na het verlaten van het OPDC, terugkijkt op die periode en in hoeverre deze periode bepalend is geweest voor het succesvol vervolgen van de schoolloopbaan. Het gaat hierbij niet om de kwaliteit van het OPDC zelf, maar om de toegevoegde waarde die het OPDC heeft gehad vanuit de beleving van de leerling zelf, achteraf gezien. We stellen met elkaar vast dat heel veel factoren van invloed zijn op een leven en dat is niet regelbaar/stuurbaar, het leven is tenslotte onvoorspelbaar. Toch kan onderzoek hiernaar mogelijk inzichten opleveren die we nu nog niet kennen. Het gaat om de overlap hard en zacht, wat alleen te onderzoeken is via kwalitatieve gesprekken.

Hoe meten we in hoeverre het OPDC een bijdrage levert aan het toekomstperspectief van een leerling?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn er in schooljaar 2023-2024 voorlopige afspraken gemaakt met Koers VO over de te volgen werkwijze. Er is gezamenlijk bepaald welke gegevens relevant lijken om te verzamelen en de wijze waarop de gegevens verzameld zouden worden (via de koersconsulenten). Om over te kunnen gaan tot uitvoering van deze werkwijze bleek echter eerst goedkeuring door de functionaris gegevensbescherming van Koers VO vereist. Hiervoor is een data-verzamelpunten opgesteld en besproken met de Functionaris Gegevensbescherming. De huidige stand van zaken is dat dit plan herzien moet worden. Dat zal in schooljaar 2024-2025 opgepakt worden.

Onderwijskundige ontwikkeling van de leerling op het OPDC

Het uitgangspunt is dat een leerling tijdens het verblijf op het OPDC geen didactische achterstand oploopt. Voor het onderwijsdeel is het OPDC afhankelijk van de school van herkomst. Dit betreft de aanlevering van het schoolwerk en de achtergrondinformatie van de leerling m.b.t. niveau en eerdere didactische gegevens. Gebleken is dat het voor scholen geregeld moeilijk is om dit tijdig en goed op orde te krijgen, waardoor de leerling met een onderwijsachterstand of gebrekkige informatie start op het OPDC.

Aandachtspunten

Bezetting OPDC

Het OPDC ziet graag de bezettingsgraad toenemen. In overleg met Koers VO zal worden bekeken hoe meer VO-scholen de stap naar het OPDC durven te gaan zetten. Er zijn nu een 30-tal aanleverende VO-scholen terwijl het samenwerkingsverband Koers VO ruim 100 VO scholen telt (september-november 2023). Daarnaast zal in overleg met ABT worden besproken welke groepen van leerling stromen gebaat zijn bij plaatsing op het OPDC (bijv. thuiszitters, doorstromers VSO-VO).

Beeldvorming OPDC

In schooljaar 2023-2024 heeft een ontwikkelgroep gewerkt aan de OPDC-doelstelling gericht op de versterking van de samenwerking met de vo-scholen. Deze ontwikkelgroep heeft een enquête uitgezet om in kaart te brengen waar de scholen verbetermogelijkheden zien voor die samenwerking. De enquête is uitgezet op tien scholen onder het volledige team. Dit is een zesde van de ongeveer zestig scholen die jaarlijks leerlingen doorverwijzen. Uiteindelijk hebben acht scholen de enquête ingevuld en dit is gedaan door 125 medewerkers. De ontwikkelgroep heeft de resultaten vervolgens geanalyseerd en is gekomen tot de volgende drie aandachtspunten:

- 1 De informatievoorziening; ouders en leerlingen worden grotendeels pas geïnformeerd over het OPDC bij een verwijzing naar het OPDC;
- 2 Duidelijke communicatie over rol en doelgroep; het OPDC wordt gezien als aanvulling op de ondersteuningsstructuur en als 'laatste kans';
- 3 Verbeteren samenwerking en kennisdeling; dit betreft de handelingsadviezen uit het eindverslag en expertise-uitwisseling tussen het OPDC en de vo-scholen.

Aan de hand daarvan is een plan van aanpak opgesteld voor het versterken van de samenwerking voor schooljaar 2024-2025. Dit plan wordt in oktober 2024 voorgelegd aan een klankbordgroep met daarin tien ondersteuningscoördinatoren.

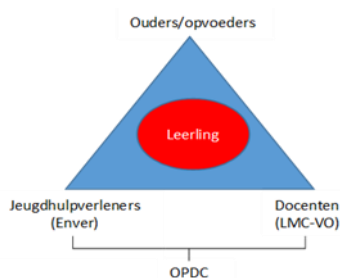
Partnerschap met ouders kan verder versterkt worden

Op het OPDC is een traject gestart gericht op meer overeenstemming tussen ouders en school over de benadering van de jongeren. Gezamenlijk is een visie ten aanzien van de samenwerking met de ouders opgesteld en OPDC-medewerkers hebben diverse bijscholingen gehad. OPDC-jeugdhulpverleners van Enver worden begeleid bij het opstellen van handelingsadviezen voor leerlingen in samenwerking met ouders.

Visie

Het OPDC ziet ouders/opvoeders als onmisbare, volwaardige partners en gaat uit van een intensieve samenwerking met als doel de optimale ontwikkeling van de leerling. Het OPDC beschouwt het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders/opvoeders, docenten en jeugdhulpverleners om een omgeving te creëren waarin de leerling het beste uit zichzelf kan halen en zijn of haar talenten kan ontplooien.

Het vertrekpunt is dat zowel ouders/opvoeders, docenten als jeugdhulpverleners elkaar zien als experts in hun domein, te weten: de opvoeding thuis, onderwijs op het OPDC, en ondersteuning bij problemen. Omdat de ontwikkeling van de leerling zich afspeelt binnen deze domeinen is een goede samenwerking en uitwisseling tussen de domeinen cruciaal.

Groepsdynamica

Op het OPDC staat voor de leerlingen, naast het onderwijsprogramma, het reflecteren op eigen gedrag en aanleren van nieuw (positief) gedrag centraal. Groepsdynamiek en de veiligheid binnen de klas spelen hierin een cruciale rol. Tegelijkertijd is dit door de constante in- en uitstroom van leerlingen een zeer grote uitdaging. Om hierin verder te ontwikkelen en te specialiseren heeft het OPDC Rotterdam een training gevolgd gericht op de ondersteuning van de processen binnen groepsfasen (volgens Aerts en Hovelynck). Deze krijgt in het schooljaar 2024-2025 een vervolg.

De samenwerking tussen de aanleverende scholen en het OPDC

Voor een succesvol verloop van de terugkeer van de leerling naar de school van herkomst is de samenwerking tussen het OPDC en de school essentieel. Deze samenwerking start bij de aanmelding en loopt tot de terugplaatsing. Het betreft in ieder geval de afstemming en communicatie over de didactische- en de sociaal-emotionele ontwikkeling van het leerling (in de schoolse context). Voor een beoordeling van de samenwerking met de scholen wordt door het OPDC na elk traject een tevredenheidsmeting ingevuld. Deze meting is nog een pilot die geëvalueerd moet worden in het schooljaar 2024-2025.

Monitoring van de veiligheidsbeleving gericht op preventie

Het veiligheidsplan van het OPDC Rotterdam is een levend document dat we regelmatig aanpassen en bijstellen op basis van nieuwe inzichten en analyses uit de praktijk. Sociale veiligheid heeft een plek in werkprocessen op individueel-, groeps- en schoolniveau. Dit thema is een vast agendapunt voor de leerlingbespreking en teamvergaderingen.

Voor de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen en personeel op het OPDC Rotterdam maken we gebruik van:

- Incidentenregistratie van ongewenste gebeurtenissen en ongevallen. Jaarlijkse rapportages geven inzicht in welke punten uit het veiligheidsbeleid eventueel verbeterd kunnen worden. Zie 'Rapportage Incidentenregistratie 2023-2024'. Om de sociale veiligheid goed te kunnen verankeren is dit thema ingebed in pedagogische aanpak, kwaliteitszorg, het personeelsbeleid en de schoolontwikkeling. Vanuit de onderwijssetting is OPDC Rotterdam in het schooljaar 2023-2024 met de nieuwe werkwijze "digitale incidentenregistratie" gestart.
- Vanuit SARO heeft iedere locatie een preventiemedewerker. De inzet van de preventiemedewerker van het OPDC is gericht op het voorkomen van ongevallen en incidenten in samenwerking met het team.

De bezetting vanuit Enver

De jeugdzorgwerkers vanuit Enver op het OPDC bieden individuele ondersteuning aan leerlingen en zij verzorgen gedragstrainingen. In schooljaar 2023-2024 ontstond een knelpunt in de formatie door o.a. ziekteverlof van medewerkers. Dit is besproken met de betrokken partijen, te weten de gemeente Rotterdam en Koers VO als opdrachtgevers van het OPDC en Enver en SARO als opdrachtnemers. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het programma waarbij de SARO-medewerkers de individuele begeleiding van leerlingen tijdelijk op zich hebben genomen.

Terugkijkend op schooljaar 2023-2024 zijn we tevreden met deze bereikte resultaten. Met deze resultaten zien we kansen voor verbetering en ontwikkeling. Deze punten worden uitgewerkt in paragraaf 6.2.

6.2 Vooruitblik schooljaren 2024-2026

In deze vooruitblik naar 2024-2026 zijn doelstellingen door het OPDC Rotterdam opgesteld. Bij het realiseren van deze doelstellingen is de dynamische samenwerking met alle betrokken partijen van invloed. Het uitgangspunt hierbij is dat het OPDC Rotterdam, zich in de gestelde doelstellingen richt op de zaken waar zij invloed op heeft. Daarnaast wordt de samenwerking met alle betrokken partijen door het OPDC Rotterdam gezien als een uitdaging en een kans om zich verder te kunnen ontwikkelen. Binnen deze ontwikkeling zijn OPDC-medewerkers proactief en is de mate van betrokkenheid vaak hoger dan de mate van invloed.

Dit in acht nemend, ligt de focus op de doelstellingen waar het OPDC Rotterdam een grote mate van invloed heeft op de realisatie. De keuze voor de doelstellingen komen voort uit de volgende beleidsnota's en evaluaties: het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid, het ondersteuningsplan van Koers VO (2022-2026), de strategienota van SARO, de uitkomsten uit het inspectierapport januari 2023 en de evaluaties van de aanleverende scholen.

Aan het begin van dit hoofdstuk zijn de belangrijke beleidsnota's benoemd en andere instrumenten die leidend zijn voor de uitvoering van het OPDC. Voorop staat dat het OPDC zorgt voor het bieden van kwalitatief goed onderwijs (m.a.w. het blijft tenminste voldoen aan de door de inspectie gestelde normen) en aansluit bij de actuele maatschappelijke thema's en toekomst van onze leerlingen. Zo krijgen de leerlingen de kans om hun potentieel maximaal te ontwikkelen. Vanuit het samenwerkingsverband is het essentieel dat voor alle v.o.-leerlingen in de Koersregio met een tijdelijke extra ondersteuningsbehoefte in principe een plek is op het OPDC.

Om verder richting te geven aan onze visie en vanuit de bovengenoemde kaders heeft het OPDC gekozen voor onderstaande doelstellingen voor 2024-2026. Deze zijn uitgewerkt in een activiteitenplan voor dezelfde periode.

Doelstelling 1:

Er wordt een onderwijs- en ondersteuningsprogramma ontwikkeld voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeftes, die langer dan 13 weken op het OPDC blijven. Alle leerlingen die langer dan 13 weken verblijven worden goed voorbereid op de terugkeer naar de school van herkomst of een andere vorm van regulier onderwijs.

Strategie: In kaart brengen van tijdelijke- en structurele ondersteuningsbehoefte van leerlingen m.b.v. de routekaart.

In zowel het ochtend- als middagprogramma wordt getracht zoveel mogelijk maatwerk te bieden op didactisch en pedagogisch gebied voor leerlingen bij wie sprake is van structurele ondersteuningsbehoeften. Hierbij is het van belang dat een leerling zich blijft ontwikkelen. Dit gebeurt o.a. door begeleid zelfstandig leren, workshops die aansluiten bij de leefwereld en interesses van de leerlingen, trainingen die inspelen op de te ontwikkelen vaardigheden en gedragsalternatieven die nodig zijn om na de plaatsing op het OPDC weer succesvol deel te kunnen nemen aan het onderwijsproces in een reguliere onderwijssetting.

Zelfevaluatie formulier met indicatoren verder ontwikkelen en het onderwijs- en ondersteuningsprogramma verder differentiëren gericht op verblijfsduur, terug naar school van herkomst, een plaatsing op een andere school binnen het samenwerkingsverband, plaatsing op een ROC of een (tijdelijk) maatwerktraject vanuit een zorgindicatie.

Strategie: de doorontwikkeling van de werkwijze voor het faseren in samenwerking met een klankbordgroep met daarin een tiental ondersteuningcoördinatoren.

Het is duidelijk hoe de fasering op de school van herkomst verloopt en waar de leerling en/of vakdocenten tegenaanlopen, zodat op het OPDC hier goed op ingespeeld en getraind kan worden. Er is hiervoor een ontwikkelgroep samengesteld.

Doelstelling 2:

De samenwerking met de vo-scholen en het Koersloket (de Koersconsulenten en de Adviescommissie Beoordeling Toelaatbaarheid) versterken met als doel het OPDC-traject voor de leerling te optimaliseren.

Samenwerking met de scholen

Doel 1: De door het OPDC op maat gemaakte handelingsadviezen bereiken alle medewerkers die op de school van herkomst met de leerling werken.

Strategie: Het OPDC denkt mee en adviseert in hoe deze handelingsadviezen binnen de school geïmplementeerd kunnen worden. Voor de check op de bruikbaarheid voert het

OPDC-evaluatiegesprekken (tien) met scholen op Rotterdam Zuid en Rotterdam Noord met de volgende vraag:

- In hoeverre kon de school uit de voeten met de handelingsadviezen per leerling van het OPDC?

Doel 2: De OPDC-leerlingen krijgen correcte informatie over de werkwijze en kansen van het OPDC op of van de school van herkomst.

Strategie: Het OPDC zorgt voor communicatiemiddelen die passend zijn bij de informatieverstrekking aan de diverse doelgroepen;

Doel 3: De teams van de reguliere scholen binnen het samenwerkingsverband Koers VO hebben een positief beeld van het OPDC doordat zij bekend zijn met de werkwijze, het ondersteuningsaanbod en de successen van het OPDC.

Strategie: Jaarlijks bezoeken medewerkers van het OPDC tien vo-scholen in de Koersregio. Het uitgangspunt is dat dit scholen van alle besturen betreft. Er wordt daarbij gekozen voor scholen die regelmatig leerlingen doorverwijzen en scholen die geen of weinig leerlingen doorverwijzen.

Doel 4: Gefaseerde terugkeer naar de school van herkomst; Het is duidelijk hoe de fasering op de school van herkomst verloopt en waar de leerling en/of vakdocenten tegenaanlopen, zodat op het OPDC hier goed op ingespeeld en getraind kan worden.

Strategie: de doorontwikkeling van de werkwijze voor het faseren in samenwerking met een klankbordgroep met daarin een tiental ondersteuningscoördinatoren.

Samenwerking met het Koersloket

Strategie: Bijeenkomsten met Koersconsulenten en OPDC-medewerkers gericht op verdere kennismaking, verdieping van de samenwerking en kennisdeling.

Doelstelling 3:

Krachtig samenwerken met de gemeente, zorgaanbieders met als doel te komen tot een actueel, op maat gemaakt onderwijs- en ondersteuning programma.

Strategie: Samen met Koers VO beleidsmedewerkers, zorgaanbieders toewerken naar een doelgerichte aanpak en onderzoeken wat er nodig is voor een samenhangend jeugdbeleid dat voldoet aan de zorgbehoefte van de OPDC Rotterdam leerlingen.

Strategie: Bouwstenen voor een samenhangende aanpak met de lokale partners worden geëvalueerd. De zeven bouwstenen zijn (bron NJI).

Doelgerichtheid, Lokaal passend, Samenhangend, Lerend, Onderbouwd, professionals zijn toegerust, Duurzaam.

Strategie: Onderzoeken van de mogelijkheden van het EC, OPDC en Koers VO gericht op behandelmogelijkheden voor de OPDC-leerlingen.

“We leren met vallen en opstaan”

Onze visie op ontwikkeling

7 FINANCIËLE VERANTWOORDING

De exploitatie van het OPDC sluit met een resultaat van € 217.000 negatief tegenover een begroting van € 0. Dit is een verschil van € - 217.000.

De inkomsten zijn afgerond € 47.000 hoger dan begroot. Dit komt vooral door de niet-begrote werkdrukmiddelen van € 44.000. De bijdragen van scholen zijn per saldo € 20.000 hoger, terwijl de begrote bijdrage van Enver en de verhuur aan Expertisecentrum in overleg met betrokkenen naar beneden zijn bijgesteld. Voor de totale inkomsten van Koers VO is vooralsnog aangehouden dat de begrote bijdragen worden gerealiseerd. Voor het negatieve exploitatieresultaat van het OPDC geldt dat deze na vaststelling van het jaarverslag wordt gecompenseerd naar de opdrachtnemer SARO (voorheen LMC-VO).

De totale kosten wijken € 264.000 negatief af. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere personeelslasten ad € 210.000, vooral ten gevolge van de nieuwe cao. De gerealiseerde formatie wijkt niet noemenswaardig af van de begroting (-0,1 fte). In teamscholing is extra geïnvesteerd. Een andere afwijking is zichtbaar in de huisvestingslasten, deze zijn ca. € 40.000 hoger uitgekomen, door gestegen huurlasten van de Enk en de 1e Pijnackerstraat. In die locatie zijn ook de afschrijvingen hoger dan begroot, door benodigde extra inventaris na verhuizing. De afwijkingen in de overige lasten bedragen in totaal € -17.000 (lager dan begroot), deze zijn per post zo klein dat een verdere analyse niet noodzakelijk is geacht.

“Samen werken aan een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere”.

Ondersteuningsplan Koers VO 2022-2026

Bijlage 1, realisatie 2023-2024

OPDC Noord en Zuid			Begroting 2024-2025	Toelichting verschil begroting	Begroting 2023-2024	Realisatie 2023-2024	Vershil 2023-2024	Toelichting
Baten								
Overige overheidsbijdragen	subs.gem. Rotterdam	Levensbeurs						
Overige overheidsbijdragen	Postscriptbox/werkdrukmiddelen		48.237	werkdrukmiddelen vanuit OCW/verhoogd			48.629	werkdrukmiddelen vanuit OCW
Overige baten	opbrengst kantine		2.926		2.926		2.227	499
	verhuur	Expertise Centrum	12.500	Minder ruimte voor expertisecentrum			8.000	Interne doorbelastingen minder ruimte expertisecentrum
	dotscheiding				20.000			
overige baten	bijdrage Erver in de administratiekosten		4.500	Bijdrage is in overleg met management verlaagd	9.000	4.300	4.300	Bijdrage is in overleg met management verlaagd
	bijdrage scholen aan plaatsing		454.501		454.501	474.715	20.214	Zowel interne dotaties (uit 44-6) als de verkoopfacturen
	veegopding huurkosten Koers VO *)		183.600		183.600		183.600	
	bijdrage Koers VO: huisvesting extra		67.500		67.500		67.500	
	bijdrage Koers VO (ind indexering)		1.901.836	Begroting bijdragen Koers: 2,153 min, verhoogd wegens hogere kosten	1.544.113	1.796.213	252.100	
Totaal baten			2.624.457		2.228.724	2.274.428	46.644	
			2.675.020		2.288.640	2.328.284	46.644	
Lasten								
Personeel lasten	lonen en salarissen		1.888.911	Doorwerkingen CAO stijging 2023 en 2024 Begrote formatie 29,6 fte	1.613.824	1.844.170	230.346	CAO stijging 2023 en 2024. Geactualiseerde formatie 0,1 fte lager dan begroting van 19,7 fte.
	personeel niet in loondienst		30.900		30.000	20.447	9.553	
	bijdrage uitkeringen UWV		1.689		1.620	3.828	5.448	
	gesubsidieerde personele kosten							
overige personele lasten	reiskostenvergoeding woon/werkverkeer		17.228		15.126	17.304	2.378	
	scholing		19.774		28.400	37.407	29.007	Extra geïnvesteerd in teamscholing
	personeelsactiviteiten (office/thee ed)		4.034		4.339	2.741	1.798	
	studiedagen/conferenties		2.651		3.293	2.901	2.903	
	reis- en verblijfskosten		1.916		1.884	857	1.027	
	activiteiten personeel		1.031		1.044	2.046	1.002	
	bedrijfsgezondheidsdienst		9.838		9.400	5.894	3.706	
	overige personele lasten		1.075		1.044	728	1.772	
	werkkostenvergoeding (park/eenveguunningen /personeelsactiviteiten/leef en leed)		15.639		17.700	4.738	12.962	
	stagiaires		3.245		2.700	764	1.996	
	volontiers		1.822		1.779		1.779	
	werving personeel		239		213		213	
	Werkdrukverlaging		17.500	Niet begroot in 2023-2024				
Overige personele lasten			96.022		77.022	71.314	24.708	
Totaal personele lasten			2.017.512		1.722.466	1.932.233	209.657	
Afschrijvingskosten			64.007	meer geïnvesteerd bij verhuizing, was niet begroot in 2023-2024	32.778	64.774	31.996	geïnvesteerd bij verhuizing
Huisvesting	Huren	Enk	114.563		96.000	105.072	9.072	
		Slak						
		Le Pijnackerstr	223.200		193.000	226.897	36.897	
		Spoorthal De Enk	12.000		10.000	11.961	1.961	
		Gymzaal Slak	3.000		30.000	420	9.380	
			352.763		308.000	346.351	38.351	
Klein onderhoud			14.021		8.000	39.342	11.342	op verhuizing
Energie			65.356		61.000	61.311	311	
Schoonmaak			54.089	Wordt aanbesteed. Voorafnog begroting niet verlaagd	51.000	36.000	14.940	Mogelijk verkeerde doorberekening, uitzoekwerk
Heffingen			8.524		8.200	16.897	8.697	
afvalverwerking			4.988		4.400	4.348	252	
Overige huisvestingslasten/beveiliging			5.435		5.234	4.342	482	
Overige huishoudlasten			2.341		2.624	352	2.462	
Overige huisvestingslasten			7.796		7.858	4.304	4.304	
Totaal huisvestingslasten			507.457		448.458	488.293	40.135	
Overige lasten	Auto- en leefwerlasten	Port	1.415		1.360	0	1.360	
		Deskundigenadvies	1.752		1.744	246	1.498	
		Public relations en marketing	7.242		6.000	4442	1.358	
		Kantoorbenodigdheden	3.778		3.668	3409	259	
		Telecommunicatie	6.201		7.200	3979	3.221	
		Veigaderkosten	1.504		1.422	648	774	
Adm- en beheerlasten			21.882		21.394	12.124	9.770	
inventaris, app en leermid.	Boeken		1.415		1.999	37	1.962	
	Leermiddelen verbruik		14.000		11.200	17.705	6.505	
	Leermiddelen onderhoud		538		522		522	
	Digitale lesmateriaal		4.752		5.234	723	4.511	
	Aanschaf klein inventaris		3.871		4.000	6.447	2.447	
	ICT data		234		522		522	
	ICT hardware		5.304		6.200	3.941	2.259	
	ICT software		1.504		2.095	2.095	2.095	
	Mediatheek en bibliotheek		802		772	215	547	
	Reproductie		7.336		8.599	6.389	2.150	
inventaris, app en leermid.			39.746		41.023	35.467	5.556	
	Representatie		2.628		2.400	1735	663	
	Sportdag en Verringen		4.457		4.300	2075	2.025	
	Reisjes en excursies		2.287		2.350	401	1.759	
	Leeri. met extra zorg		488		515	66	449	
	Leerlingkantine en automaten		3.535		3.882	2532	1.350	
	Gesubs.ovlasten (Werkdruk)		9.032	Niet begroot in 2023-2024	2.244	3528	3.518	
	Leerlingactiviteiten		2.291			2.123	321	
Overige lasten			34.738		35.301	12.470	2.891	
Totaal overige lasten			86.376		77.728	60.061	17.657	
Totaal lasten			2.675.352		2.288.420	2.546.591	264.111	
Saldo baten en lasten			268		220	217.347		
Financiële lasten			268		220	223		
Resultaat			0		-	217.470	-217.470	

Jaarverslag OPDC Rotterdam 2023-2024

Het Ortho Pedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) Rotterdam is in het kader van passend onderwijs in het leven geroepen door samenwerkingsverband Koers VO en wordt uitgevoerd door SARO Rotterdam.

Het OPDC Rotterdam bestaat uit twee vestigingen, namelijk vestiging Noord; adres te Pijnackerstraat 64 en vestiging Zuid; adres Enk 130.

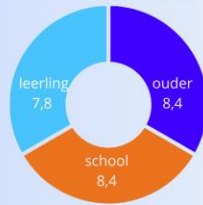
HET OPDC STUURT, STEUNT EN INSPIREERT

OPDC Rotterdam biedt leerlingen nieuwe kansen door te werken aan het inzicht in mogelijkheden en het versterken van vaardigheden. Leerlingen leren vertrouwen te krijgen in hun eigen kracht; dit mag met vallen en opstaan. Op deze wijze ontwikkelen zij zich op een positieve manier op het gebied van leven, leren en werken. OPDC Rotterdam is sterk in het verbinden van de leerlingen met hun omgeving, waarbij het belang van de leerling altijd voorop staat.

Elke leerling krijgt een nieuwe kans op een succesvol vervolg van zijn schoolloopbaan.

Gemiddelde rapportcijfer voor het OPDC uit de tevredenheidsvragenlijsten

- Hoeveel tevredenheidsformulieren zijn er ingevuld?
- 90 door leerlingen
- 91 door ouders
- 77 door school

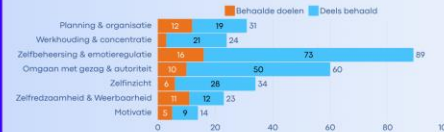
Uitstroom leerlingen OPDC in percentages %

Ontwikkelingen 2023 – 2024

- Verder operationalisering kwaliteitsafspraken
- Onderzoek naar beeldvorming
- Versterking partnerschap met ouders
- Professionalisering groepsdynamica
- Bezetting Enver

Aantal behaalde en deels behaalde doelen van leerlingen op het OPDC

Aantal gekozen doelen in totaal 397

Ontwikkel thema's 2024-2025

- Gefaseerd terugkeer naar school van herkomst
- Nazorgprogramma voor een succesvolle terugkeer
- Het verder ontwikkelen van het onderwijsprogramma
- Delen en benutten van kennis met de VO-scholen

83 %

Van de leerlingen op het OPDC is woonachtig in Rotterdam.

13 weken

De gemiddelde verblijfsduur op het OPDC

153

Aanmeldingen in 2023-2024

Meer weten?

"Elk kind, elke kans"

"Samen werken aan een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere"

